

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2009-10-20

1 (9)

Dnr 511-2018-09
61-248

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

BILDANDE AV LILL-NAGGENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) och med de gränser som slutligen märks ut i fält som naturreservat.

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Naturreservatets namn ska vara Lill-Naggens naturreservat.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Lill-Naggens naturreservat
RegDOS-id:	21-2014780
Kommun:	Ljusdal
Karta:	Ekonomisk karta 17g1a
Lägesbeskrivning:	Området är beläget ca 1,5 mil nordost om Ramsjö, vid gränsen till Västernorrlands län. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2).
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6909091 Y: 1501714
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3), gränsen är markerad med den svarta punktstreckade linjen.

Fastigheter och markägare:	Gräningsvallen 1:4 – Sveaskog Förvaltnings AB
Areal (från VIC Natur):	Total areal 70 ha Därav landareal 70 ha Produktiv skogsmark 63 ha Därav naturskog* 63 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskogar och andra ingående naturtyper samt landskapets orörda karaktär. Förekommande ekosystem och biologiska mångfald skall bevaras och utvecklas genom intern dynamik, andra naturliga processer samt viss naturvårdsskötsel.

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser och ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet ska uppnås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Områdets/landskapets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag förhindras.
- Naturliga processer tillåts verka.
- Skador på områdets naturliga hydrologi kan återställas vid Norra Anders-Göransmyran.
- Lämpliga åtgärder vidtas för mottagning av och information till allmänheten.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Områdesbeskrivning

Lill-Naggens naturreservat utgörs av en barrskogsdominerad sluttning med inslag av björk, rönn och asp. Antalet sälgar är bitvis påfallande stort. En grusväg skiljer området från sjön Lill-Naggen, som är belägen på andra sidan länsgränsen i Västernorrlands län. Sluttningen ner mot sjön är bitvis brant med flera utpräglade lodytor. I övrigt består marken av grovblockig morän. I de

branta delarna av sluttningen förekommer flera mer eller mindre diffusa vattenflöden. Bäckan från Anders-Göransmyren framträder dock tydligt och bildar på ett ställe ett mindre vattenfall. Viss dimensionshuggnings har skett över hela området, men för övrigt saknas tydliga spår av sentida skogsbruk. Skogen är till stora delar gammal, flerskiktad och olikåldrig. Här finns granar med en ålder på över 300 år och tallar som är över 350 år gamla. Det nordvända läget och orördheten har sannolikt bidragit till den rika hänglavsförekomsten i sluttningen. Mängden lågor är tämligen riklig, även av grövre dimensioner.

Berggrunden inom reservatet består av ljusgrå till gråvit kvartsit som förutom kvarts innehåller små mängder sericit och lokalt även sparsamt med fältspat och turmalin.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Naturvärdena är till stor del knutna till de gamla träden, varav flera är äldre än 300 år. Den rikliga tillgången på lågor av olika ålder ger värdefulla substrat för en mängd insekter och lavar. Hänglavsgrenskogen och de många sälarna är andra faktorer som höjer naturvärdena. Sammanlagt finns åtminstone tolv rödlistade arter i området, tre i kategorin sårbar, övriga i kategorin missgynnad. Exempel på arter knutna till gammal skog är lunglav (*Lobaria pulmonaria*, NT), mörk husmossa (*Hylocomium umbratum*), tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*, VU), lappticka (*Amylocystis lapponica*, NT), doftticka (*Haploporus odoratus*, VU), stjärntagging (*Asterodon ferruginosus*, NT) och kristallticka (*Skeletocutis stellae*, VU). Bland naturreservatets kärlväxter kan nämnas ögonpyrola (*Moneses uniflora*), knärot (*Goodyera repens*), spindelblomster (*Listera cordata*), storgröe (*Poa remota*, NT) och kransrams (*Polygonatum verticillatum*). Totalt har 28 signalarter enligt skogsstyrelsens klassificering hittats i området.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Enligt kommunens översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun 1990) ingår naturreservatet i ett område för skogsbruk. De enda naturområden som är utpekade i översiktsplanen är de som är klassade som Riksintresse för naturvården och de som redan är formellt skyddade. Ljusdals kommun håller dock på att revidera sin översiktsplan, och ett förslag till ny översiktsplan är ute på remiss. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder och den uppföljning som behövs för att nå syftet med naturreservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning. Undantag gäller uppförande av jakttorn efter tillstånd från Länsstyrelsen,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenföretag, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen,
8. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älghugare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. upplåta mark för militära övningar eller liknande,
12. upplåta mark för idrottsarrangemang utan tillstånd från Länsstyrelsen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av naturreservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor.
3. Anläggning och underhåll av stig och parkeringsplats.
4. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.
5. Genomförande av skötselåtgärder som behövs för att uppnå målen med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter och svampar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,

5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
8. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,
9. använda området för militära övningar,
10. använda området för organiserade tävlingar utan tillstånd från Länsstyrelsen.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel.
2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.
3. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning

Området ingår i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2003-2005. Det uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 34 områden i Gävleborgs län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, NV rapport 5339 och 5342 (objektrapportsnummer).

Naturvårdsverket och Sveaskog Förvaltnings AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till

Sveaskog. Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljökvalitetsmålet *Levande skogar*.

Ärendet skickades på remiss den 10 augusti 2009 till berörda föreningar, myndigheter och sakägare. Följande synpunkter kom in:

Naturvårdsverket har ingen erinran mot förslaget.

Skogsstyrelsen ser mycket positivt på bildandet av Lill-Naggens naturreservat och har inget att erinra mot förslaget.

Ljusdals kommuns miljöenhet ser positivt på förslaget till bildande av Lill-Naggens naturreservat. Naturreservatet ligger dock helt inom ett riksintresseområde för vindkraft och ett område som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som skadar eller motverkar intresset. Miljöenheten anser att området har ett viktigt skyddsvärde och att bevarandebidraget borde gå att samverka med nyttjandebidraget eftersom området endast utgörs av en liten del av hela riksintresseområdet.

Sveriges geologiska undersökning har inget att erinra mot inrättandet av Lill-Naggens naturreservat. Vidare tillför de viss information om områdets berggrund, vilken arbetats in i beskrivningen av området.

Sveaskog Förvaltnings AB anser att det i syfte och skötselplaner bör öppnas upp för ospecificerade skötselåtgärder. Länsstyrelsen bedömer att detta inte är nödvändigt. Länsstyrelsens arbete med att fatta beslut för de s k SNUS-objekten görs under stor tidspress. I besluten används därför en förenklad skötselplan. Avsikten är att de ska revideras och få en mer detaljerad utformning senast 2015. För vissa av SNUS-objekten är det tydligt att det behövs skötsel inom de närmsta åren. Dessa skötselåtgärder har arbetats in i den förenklade skötselplanen. Behövs akuta skötselåtgärder innan skötselplanen är omarbetad och reviderad finns möjlighet att göra detta genom ett dispensförfarande.

Sveaskog anser också att förbudet mot jaktorn och idrottsevenemang i föreskrifterna ska ersättas av tillståndsplikt. Länsstyrelsen ändrar i enlighet med Sveaskogs förslag.

Sveaskog hade också förslag på en skrivning under ”Upplysningar” i beslutet om Länsstyrelsens rätt att avverka skog vid särskilda omständigheter. Länsstyrelsen anser att extra ordinära händelser kan hanteras via dispensförfarande och att det ej behöver förtydligas i beslutet.

Bjuråker-Norrbo fiskevårdsförening har inget att erinra mot bildandet av Lill-Naggens naturreservat.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Detta bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurser enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällan och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter naturreservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § miljöbalken framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 5 om hur man överklagar.

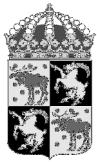
Beslut i ärendet har fattats av landshövding Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschef Ann Gudéhn, jurist Caroline Näslund, biolog Helena Persson, biolog Jonas Lundin och biolog Kristina Persson, den sistnämnda föredragande.

Barbro Holmberg

Kristina Persson

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Sändlista
5. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR LILL-NAGGENS NATURRESERVAT

2009-10-20

Dnr 511-2018-09
61-248

Bilaga 1

1 (3)

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR LILL-NAGGENS NATURRESERVAT

Denna skötselplan är en förenklad version och ska vid senare omprövning ersättas med en detaljerad skötselplan där området och eventuella skötselåtgärder preciseras. Detta kan ske inom ramen för gällande förordnande.

Beskrivningsdel

För en beskrivning av områdets bevarandevärden, se beslut.

Plandel

Syftet med naturreservatet och dess föreskrifter är styrande för naturreservatets långsiktiga vård.

I huvudsak fri utveckling. I delar kan eventuellt diken åtgärdas.

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras. Delar av området vid Norra Anders-Göransmyran är påverkade av gamla dikningar. Skador på områdets naturliga hydrologi kan återställas genom att diken åtgärdas på lämpligt sätt.

Naturreservatet görs tillgängligt och åskådligt för besökare inom ramen för syftet med naturreservatet. Eventuellt kan en markerad stig anläggas genom reservatet, samt en mindre parkeringsplats i anslutning till stigens början.

Åtgärder

Dessa avser endast åtgärder för iordningställande och underhåll av gränsmarkeringar och informationstavlor.

Naturreservatets utmärkning i terrängen

Markeringarna skall göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Informationstavlor med föreskrifter

Dessa sätts upp på platser som markeras på karta, sidan 3.

Tillsyn

Länsstyrelsen svarar för tillsynen av reservatet.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Utmärkning av reservatsgränsen	Senast 2011	1
Informationsskylt om reservatet	Senast 2011	1
Uppföljning av gränsmarkering	Var 6:e år	1
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov	1
Anläggning av stig och parkeringsplats	Vid behov	2
Åtgärda diken	Vid behov	2

Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare men det är lämpligt att revidera den innan 2015.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Lill-Naggens naturreservat Skötselkarta

Tillhör beslut
2009-10-20

Dnr 511-2018-09
61-248

3 (3)

Skötselkarta för
Lill-Naggens naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

Centrumkoordinater
X: 6909091 Y: 1501714

 Gräns för naturreservatet

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

026-17 10 00

Faxnummer

026-17 13 16

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2009-10-20

Dnr 511-2018-09
61-248

Bilaga 2

Lill-Naggens naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6909091 Y: 1501714

Skala 1:100 000

 Lill-Naggens naturreservat

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Lill-Naggens naturreservat Beslutskarta

Tillhör beslut
2009-10-20

Dnr 511-2018-09
61-248

Bilaga 3

Beslutskarta för
Lill-Naggens naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

Centrumkoordinater
X: 6909091 Y: 1501714

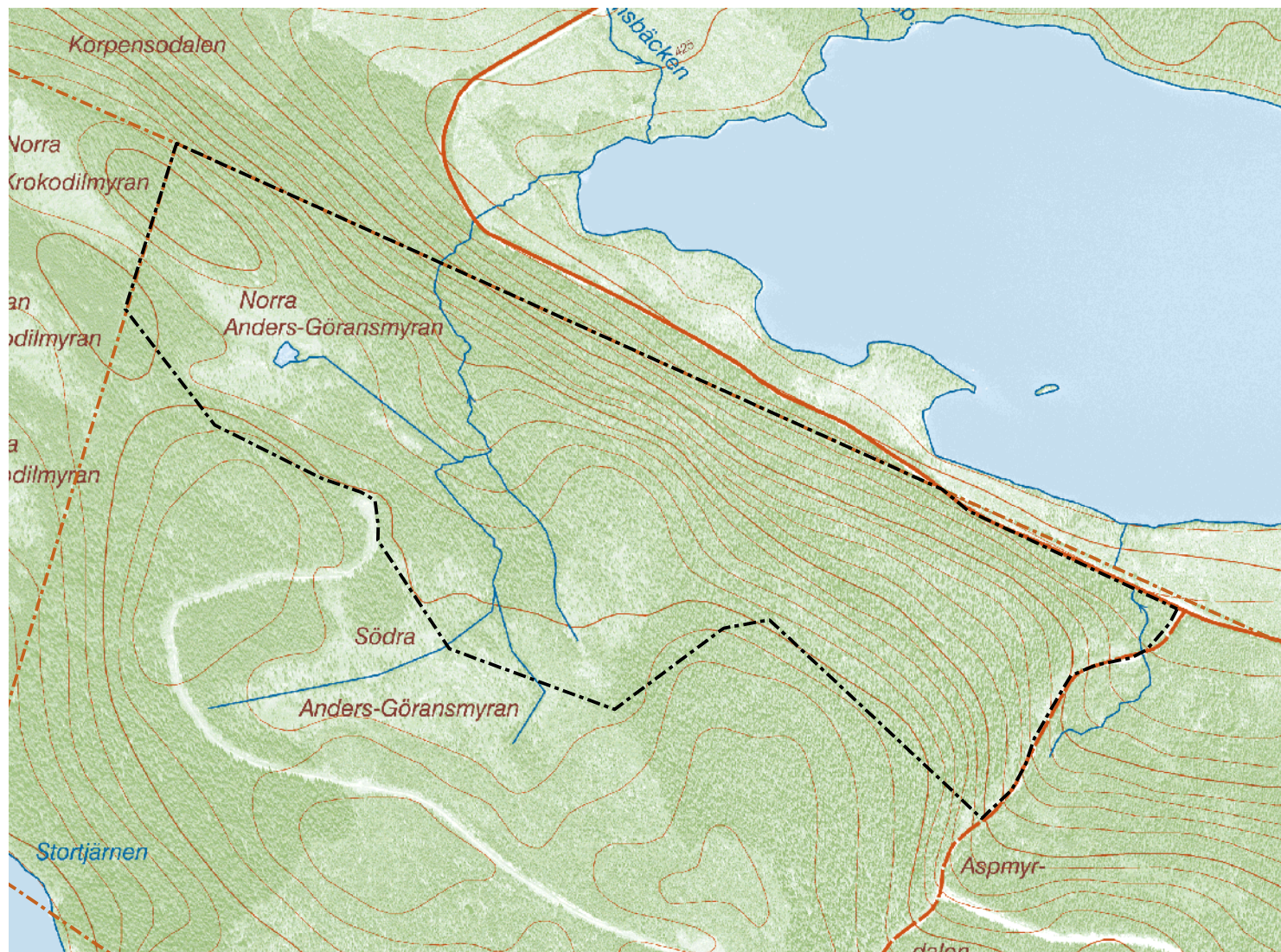
——— Gräns för naturreservatet

- - - - - Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

026-17 10 00

Faxnummer

026-17 13 16

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).